

แบบฟอร์ม Knowledge Capture

เรื่อง การแต่งหน่อเชิงประณีต เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยยุคลิปตัส

สรุปโดย นายวิเชียร พลพงษ์ หัวหน้างานสวนป่ากาบเชิง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตนครราชสีมา

1. บริบท หรือความเป็นมา

การแต่งหน่อยุคลิปตัส (หรือที่เรียกว่า การตัดแต่งกิ่ง หรือ Coppicing) เป็นการตัดลำต้นหลักที่งอกออกมาใหม่ ให้เหลือความสูงประมาณ 10-15 เซนติเมตร (4-6 นิ้ว) จากพื้นดินในช่วงปลายฤดูหนาว หรือต้นฤดูใบไม้ผลิ เพื่อกระตุ้นให้ต้นแตกหน่อใหม่จากโคนต้น ทำให้เกิดพุ่มใบที่มีหลายลำต้น และเป็นการฟื้นฟูต้นให้กลับมามีสุขภาพดีและผลิตใบอ่อนได้ดีขึ้น

2. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

1. เลือกเวลาที่เหมาะสม ควรทำในช่วงปลายฤดูหนาวถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งเป็นช่วงที่ต้นไม้พักตัว และดินมีความชื้น ทำให้ต้นได้รับความเสียหายจากการตัดน้อยลง

2. ตัดลำต้น ใช้เครื่องมือที่คมและสะอาดตัดลำต้นที่คัดออกให้สูงจากพื้นดินประมาณ 10-15 เซนติเมตร (4-6 นิ้ว)

3. บำรุงรักษาหลังการตัด หลังตัดแต่งประมาณ 1-3 เดือน ใส่ปุ๋ย เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของหน่อจัดการหน่อ หักไว้ประมาณ 1-2 เดือน แล้วทำการสาងหน่อที่เกิดมาใหม่เพื่อไม่ให้แย่งอาหารหน่อที่แต่งไว้ ดูแลต่อเนื่อง หลังจากนั้นประมาณ 1 ปี ค่อยๆ สาងหน่อที่เกิดออกมาใหม่ออกไปเรื่อยๆ เพื่อให้หน่อที่คัดเลือกไว้เจริญเติบโตอย่างแข็งแรง

3. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

เนื่องจากยุคลิปตัสสามารถแตกหน่อขึ้นใหม่ได้หลังการตัดฟัน การแต่งหน่อจึงมีความสำคัญ การแต่งหน่อควรกระทำเมื่อหน่อมีอายุได้ 6-8 เดือน เพื่อจะได้คัดเลือกหน่อที่มีความสมบูรณ์และแข็งแรงให้เหลือเพียงหน่อเดียว ควรทำในช่วงปลายฤดูหนาวถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งเป็นช่วงที่ต้นไม้พักตัว และดินมีความชื้น ทำให้ต้นได้รับความเสียหายจากการตัดน้อยลง ใช้เครื่องมือที่คมและสะอาดตัดลำต้นที่คัดออกให้สูงจากพื้นดินประมาณ 10-15 เซนติเมตร (4-6 นิ้ว) บำรุงรักษาหลังการตัด หลังตัดแต่งประมาณ 1-3 เดือน ใส่ปุ๋ย เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของหน่อ จัดการหน่อ หักไว้ประมาณ 1-2 เดือน แล้วทำการสาងหน่อที่เกิดมาใหม่เพื่อไม่ให้แย่งอาหารหน่อที่แต่งไว้ ดูแลต่อเนื่อง หลังจากนั้นประมาณ 1 ปี ค่อยๆ สาងหน่อที่เกิดออกมาใหม่ออกไปเรื่อยๆ เพื่อให้หน่อที่คัดเลือกไว้เจริญเติบโตอย่างแข็งแรง

4. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

การแต่งหน่อจึงมีความสำคัญยิ่ง เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงในการดูแลบำรุงรักษาต่อรอบตัดฟัน การแต่งหน่อควรกระทำเมื่อหน่อมีอายุได้ 6-8 เดือน เพื่อจะได้คัดเลือกหน่อที่มีความสมบูรณ์และแข็งแรงให้เหลือเพียงหน่อเดียว ซึ่งจะทำให้การสับหน่อ ที่แตกมาใหม่ออกจนกว่าจะไม่แตกหน่อมาแข่งกับหน่อที่เราคัดเลือกไว้ โดยไม่ใช้สารเคมี เนื่องจากหากใช้สารเคมีช่วยในการฆ่าหน่อที่แตกใหม่อาจส่งผลต่อการยับยั้งการเจริญเติบโตของต้นไม้ได้ การแต่งหน่อโดยใช้แรงงานคนถึงจะมีค่าใช้จ่ายที่สูง แต่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลผลิตต่อหน่วยที่ได้ ต้องเหลือ 1 หน่อเท่านั้น

5. บทสรุป

ยุคาลิปดัส จัดเป็นไม้เศรษฐกิจที่ให้ผลผลิตในระยะเวลานานขึ้นแก่ผู้ประกอบการ ปลุกครั้งเดียวสามารถเก็บผลผลิตได้หลายรอบตัดฟัน เนื่องจากยุคาลิปดัสสามารถแตกหน่อขึ้นใหม่ได้หลังการตัดฟัน การแต่งหน่อจึงมีความสำคัญยิ่ง เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงในการดูแลบำรุงรักษาต่อรอบตัดฟัน การแต่งหน่อควรกระทำเมื่อหน่อมีอายุได้ 6-8 เดือน เพื่อจะได้คัดเลือกหน่อที่มีความสมบูรณ์และแข็งแรงให้เหลือเพียงหน่อเดียว ซึ่งจะทำให้การสับหน่อ ที่แตกมาใหม่ออกจนกว่าจะไม่แตกหน่อมาแข่งกับหน่อที่เราคัดเลือกไว้ โดยไม่ใช้สารเคมี เนื่องจากหากใช้สารเคมีช่วยในการฆ่าหน่อที่แตกใหม่อาจส่งผลต่อการยับยั้งการเจริญเติบโตของต้นไม้ได้ การแต่งหน่อโดยใช้แรงงานคนถึงจะมีค่าใช้จ่ายที่สูง แต่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลผลิตต่อหน่วยที่ได้ ต้องเหลือ 1 หน่อเท่านั้น